

Konsernihallinto

3175/00.04.00/2025

20.05.2025

Julkinen

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta
StV@eduskunta.fi

Viite VN/31199/2024

Pohjois-Savon hyvinvointialueen lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunnalle hallituksen esityksestä sairausvakuutuslain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Pohjois-Savon hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä sairausvakuutuslain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Sinällään pidämme hyvänä hallituksen huolta perusterveydenhuollon kuormituksen vähentämisestä suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Lisäksi ehdotuksen myötä kohderyhmän palveluihin pääsemisen mahdollisuus olisi myönteinen seikka myös sosiaalihuollon palveluiden näkökulmasta.

Näemme mallissa kuitenkin riskejä, jotka saattavat toteutuessaan heikentää julkisen terveydenhuollon mahdollisuuksia peruspalvelujen järjestämisessä. Siten näemme, että kokeiluun varatut voimavarat olisi ollut tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa perusterveydenhuollon palvelujen vahvistamiseen ja tiimi/omalääkärimallien kokeiluun.

Lakiesitys voi vaikuttaa haitallisesti julkisenterveydenhuollon henkilöstöresurssiin. Hyvinvointialueellamme on 20 % vaje yleislääkäreistä perusterveydenhuollossa ja monet tekevät töitä vain osa-aikaisesti. Kokeilu saattaa todennäköisesti halukkuutta siirtää yksityiselle puolelle tai ainakin lisätä halukkuutta tehdä isompi työpanos yksityisellä puolella väliaikaisestikin. Siten perustelu siitä, että määräaikainen kokeilu ei johtaisi henkilökunnan siirtymiseen ei pidä todennäköisesti täysin paikkaansa, vaan voisi johtaa lisääntyviin vaikeuksiin julkisessa terveydenhuollossa tuottaa vaadittavat palvelut. Vastaavasti hyvinvointialueen erilaiset vastuut eivät kuitenkaan vähene ja kokeilu voi edelleen heikentää julkisen sektorin kykyä tuottaa näitä vastaanottopalveluja.

Vaikutukset palveluiden jatkuvuuteen voivat jäädä saavuttamatta. Esityksen tarkoituksena on parantaa yleislääkärien palvelujen saatavuutta ikääntyneessä väestössä, jolla ei esimerkiksi olen enää yksityisen työterveyshuollon järjestäjien palvelut käytettävissä.

Konsernihallinto

3175/00.04.00/2025

20.05.2025

Julkinen

Ikääntyvien palvelutarve on muuta väestöä suurempaa ja kokeilun tarkoitus on parantaa hoidon jatkuvuutta, kun potilas voi valita lääkärin, jonka vastaanotolla voi käydä kolme kertaa vuodessa perusterveydenhuollon asiakasmaksun hinnalla. Vaikka monille, erityisesti ikäluokassa 65-75 vuotta, kolme lääkäriä käyntiä vuodessa onkin riittävää, on mahdollista, että hoidon jatkuvuus ei kokoilussa toteudu tavoitellusti, jos joudutaan käyttämään yksityisten palveluiden lisäksi myös julkisia palveluja. On todennäköistä, että kokeilu voi aiheuttaa päällekkäistä työtä ja tutkimusten tekoa, jos/kun potilaita joudutaan siirtämään lopulta julkiseen terveydenhuoltoon, koska yksityisellä korvattavat diagnostiset palvelut ovat hyvin tiukasti rajattuja. Lisäksi tutkimusten taksat ovat pieniä, verrattuna yksityisen palveluntuottajan perimiin kokonaishintoihin, mikä saattaa vähentää palveluntuottajien kiinnostusta tuottaa näitä palveluja kokeilun puitteissa.

Kokeilu voi myös lisätä terveydenhuollon kustannuksia. Kokeilussa hakeudutaan suoraan lääkärin vastaanotolle ilman julkisessa palvelussa toteutettavaa, yleensä hoitohenkilökunnan tekemää, edeltävää hoidontarpeenarviointia tai omahoito yms. ohjausta. Kokeilussahan palveluntarpeenarvio tapahtuu suoraan lääkärin vastaanotolla, mikä osissa tapauksia on joka tapauksessa tarpeen, mutta monesti voitaisiin välttää ohjauksella tai hoitajavastaanotolla. Tämä suorien lääkäripalvelujen tarjonta voi johtaa itsessään palvelujen todellista palvelutarvetta suurempaan kysyntään ja toivottu helpotus hoitojonoihin voi jäädä toteutumatta sen takia, että kapasiteetti täyttyy hyvin lievista terveys- tai sairausasioista.

Lisäksi yksityisten palveluntuottajien kiinnostus sitoutua esitettyyn kokeiluun voi olla epävarmaa, jossa asetuksella säädetään vastaanoton korvaustaksasta ja siitä että muita lisämaksuja, kuten toimisto-, kanta-, toimenpide yms. maksuja ei taksan lisäksi saa periä. Samoin hallituksen esityksen perusteluosassa laboratoriotutkimuksille esitettyt kattotaksat eivät nähdäksemme vastaa tällä hetkellä yksityisten palveluntuottajien perimiä maksuja. Sinällään pidämme tärkeänä, että palveluntarjoajille asetetaan enimmäishinnat ja korvaustaksat ja että menoerä tulee huomioiduksi toimeentulotukilain 7 b §:n mukaisina huomioitavina muina perusmenoina perustoimeentulotuessa.

Kyseessä on ensin vain väliaikainen kokeilu. Tämä on tarkoituksen mukaista, jotta nähdään mitkä ovat mallin vaikutukset edellä

Konsernihallinto

3175/00.04.00/2025

20.05.2025

Julkinen

mainittuihin asioihin ja palveleeko se todellisuudessa sille asetettuja tavoitteita esim. hoidon jatkuvuuden osalta.

Hedman Antti
johtajaylilääkäri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta